A°. 1826. N°. 133.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 9 November.

FRANKFORT, den 4. November.

Volgens berigten uit Weenen, van den 29. October, zou in den avond van dien dag ten hove in de groote gehoorzaal, in tegenwoordigheid van HH. MM. de Keizer en de Keizerin, alsmede van de Keizerlijke familie, de plegtige verloving plaats hebben van Z. K. H. den infant don *Miguel* met H. M. de Koningin *Maria de Glorea* II. van Portugal (zevenjarige dochter van den Keizer van Brazilie). De doorluchtige bruidegom schijnt derhalve de bepalingen van zijnen doorluchtigen broeder, bij het verleenen eener constitutie voor Portugal, erkend te hebben.

WEENEN, den 31. October.

De *Oostenrijksche Beobachter* behelst heden de volgende berigten uit Konstantinopel, den 16. October:

» Een Russisch koerier heeft eergisteren de tijding van het aannemen van het door Rusland voorgeslagen verdrag overgebragt. De heer *van Minciaki* zond gisteren zijnen tolk naar den Reis-Effendi, om denzelven deze tijding mede te deelen. De Turksche minister betuigde deswege zijnen dank en gaf zijne tevredenheid te kennen, dat daardoor nu de handhaving van den vrede tusschen de beide Rijken volledig verzekerd was.

» De wervingen voor de geregelde troepen en de oefening derzelve, in tegenwoordigheid van den groot-vizier, den seraskier, en zeer dikwijls van den Sultan zelf, worden onvermoeid voortgezet. Dezer dagen heeft de Groote Heer aan ieder man eene gratificatie van twaalf piasters laten uitdeelen.

» De aanzienlijke vermeerdering van uitgaven, welke het onderhoud der nieuwe troepen veroorzaakt, heeft de regering genoopt, ter bestrijding van dezelve nieuwe hulpbronnen op te zoeken. Te dien einde zijn onlangs de gezamenlijke winkels in Konstantinopel met eene dagelijksche belasting van 5, 10 en 15 para, naar gelang van de grootte en den aard derzelve, bezwaard geworden, tot welker invordering een bijzonder bureau is opgerigt. Eene andere verordening, den 30. September afgekondigd, vernieuwt het vroegere verbod voor de raja's (niet mahommedaansche onderdanen), van zich in lichte kleeren te kleeden, gele pantoffels te dragen en die onderscheidings-teekenen te dragen, welke slechts den muzelmannen toekomen.

» Den 7. October werd de Grieksche patriarch *Chrysanthos*, tegen wiens gedrag en onbetamelijke handelwijze vele klagten waren ingebragt, afgezet, en, volgens zeggen, naar Cyprus verbannen. De door de Grieksche geestelijkheid tot zijnen opvolger benoemde bisschop van Belgrado, *Ayas Angelos*, is door de Porte in deze hoedanigheid erkend, en den 8. October met de gewone Kaftan bekleed geworden.

» Te Konstantinopel had men over Smirna berigt, dat lord *Cochrane* op bevel der Engelsche regering te Malta zou aangehouden zijn. Men verzekert, dat de heer *Stratford Canning* den Reis-Effendi zulks heeft medegedeeld, waarop deze minister zou geantwoord hebben, dat hij steeds de overtuiging had gehad, dat de Engelsche regering in het tegenwoordig tijdsgewricht alles zou aanwenden, om hare onderdanen te beletten, op eigen gezag vijandelijke ondernemingen tegen eenen staat te doen, met welken Engeland in vrede is. (Uit de berigten uit de Middellandsche Zee blijkt genoegzaam, dat de tijding van het aanhouden van lord *Cochrane* van grond ontbloot is).

» De Turksche vloot was, na het laatste gevecht met de Grieken, in de wateren van Tenedos aangekomen en heeft, zegt men, bevel bekomen om naar de hoofdstad terug te keeren, ten einde zich te herstellen."

— Z. K. H. don *Miguel* heeft gisteren, bij gelegenheid zijner verloving, de orde van het Spaansche gulden Vlies en het grootkruis der Hongaarsche orde van St. *Stephan* gedragen. De prins *van Metternich* heeft bij deze plegtigheid den post van huis-kanzelier bekleed. In naam van den Keizer van Brazilie zijn de burggraaf *de Sylva*, gezant aan het Weener hof, en de graaf *Almeida* opgetreden. Ook de pauselijke nuntius heeft de plegtigheid bijgewoond.

MADRID, den 20. October.

De laatste tijdingen uit Lissabon hebben aanleiding gegeven tot eene niet zeer vriendschappelijke onderhandeling tusschen onzen Minister van Buitenlandsche zaken en den heer *Lamb*, gevolmagtigd Minister van zijne Britsche Majesteit: men spreekt zelfs van de uitwisseling van twee zeer scherpe nota's, welke op laatstleden Zaturdag zoude hebben plaats gehad. Dit gerucht schijnt waar te zijn, aangezien alle Ministers op denzelfden dag naar het Escuriaal zijn gegaan en daar thans nog vergaderd zijn, onder het voorzitterschap van den Koning. Men meent voorts daarin een bewijs te vinden, dat deze vergadering om gewigtige redenen te zamen geroepen is, aangezien Z. M. in eenen geruimen tijd den raad der Ministers niet had gepresideerd.

— De heer *Audnaga*, die, in het begin der omwenteling van Portugal, tot Ambassadeur te Lissabon benoemd was, doch zich niet naar zijne bestemming had begeven, is benoemd geworden tot gevolmagtigd Minister in Holland; en de ridder *Navia*, die deze functien, als zaakgelaste, waarnam, zal ons in Zwitserland vertegenwoordigen met den titel van gevolmagtigd Minister.

LONDEN, den 4. November.

Sedert het ons kabinet gelukt is, Frankrijk tot dezelfde maatregelen opzigtens de nieuwe Amerikaansche Staten te bewegen, welke de heer *Canning* vóór twee jaren ter bevordering van eene bepaalde erkenning derzelve genomen heeft, vleit men zich hier met de hoop, dat Spanje, door bemiddeling van de beide vermogende Staten, eerlang met hare voormalige kolonien wegens de erkenning van derzelver onafhankelijkheid in onderhandeling zal treden.

— De toestand van den handel en de fabrijken in Engeland heeft zich overal merkelijk verbeterd. De werklieden vinden weder bezigheid en de rust wordt nergens meer gestoord.

— In Ierland bevinden zich eenige woelgeesten, die door hunne gesprekken en daden veel nadeel aan de zaak der roomsch katholijken toebrengen. Het geldt in Ierland en in Engeland geenszins de vrijheid van de roomsch katholijke godsdienst (want deze is zoo vrij als zij ergens zijn kan); maar de toekenning van gelijke burgerregten, meer bijzonder van aandeel in het staatsbestuur en in de wetgeving. Intusschen maken die woelgeesten daarvan eene kerkelijke partij-zaak, stellen zich in verband met de priester-partij in andere landen, vooral in Frankrijk, en schromen zelfs niet, van hulp uit dit laatste rijk te snoeven, om met geweld de plannen, die men heeft, door te zetten. Deze handelwijs is geschikt, om een aantal leden in het parlement, die gunstig voor het verleenen der volle burgerregten aan de roomsch katholijken gestemd waren, van zich te verwijderen en welligt tot tegenstanders te maken.

— De *Dublin Evening Post* bevat het volgende artikel:

» Onze correspondent te Parijs noemde, in eenen vorigen brief, onder de redenen der overkomst van den heer *Canning*, het plan, om voor de Iersche katholijken een concordaat te sluiten, gelijk aan dat, waaromtrent thans tusschen den protestantschen Koning der Nederlanden en den roomschen stoel eene onderhandeling geopend is. Sedert dien tijd hebben wij eenige omstandigheden vernomen, welke deze gissing waarschijnelijkheid bijzetten. Gedurende het verblijf van den heer *Canning* te Parijs, heeft de heer *Croker* eene reis naar de Nederlanden gedaan, en wij gelooven niet dat deze reis enkel een pleisiertogtje is geweest. Als eene tweede bijzonderheid, welke hiermede waarschijnlijk in verband staat, merken wij aan, dat de commissie van het openbaar onderwijs zich, sedert eenigen tijd, bijzonder bezig houdt met het onderzoek naar het opvoedings-stelsel, hetwelk in het (roomsch) kollegie te Maijnooth gegeven wordt."

— De jongste berigten uit Peru melden, dat *Bolivar* te Lima een ontwerp van constitutie voor de republiek van Bolivia heeft doen afkondigen. Bij deze constitutie worden vier staatsmagten daargesteld. De wetgevende ontvangt eene toevoeging van magt, zoo als dezelve die onder de meest liberale regeringen niet geniet; zij moet strekken tot een tegenwigt van de uitvoerende magt. Voor ieder tiental burgers is er één kiezer. Noch rijkdom, noch eigendommen, maar alleen de zedelijkheid en een fatsoenlijke stand in de maatschappij geven regt van aanspraak op ambten en waardigheden; zij moeten genoegzaam kunnen schrijven om hun naam te teekenen en de wetten kunnen lezen. De eenige redenen van uitsluiting zijn ondeugd en traagheid, als ook volslagene onkunde. — Er zullen drie kamers zijn.

De eerste kamer is die der tribunen, die het voorregt bezit wetten te maken, betrekkelijk de geldmiddelen, den vrede en den oorlog. Dit ligchaam heeft het onmiddelijk toezigt over deze takken van bestuur.

De senateurs ontwerpen de reglementen omtrent de kerkelijke zaken en de wetboeken, zij hebben het toezigt over de regtbanken en de Godsdienst. De senaat benoemt de prefekten, de vrederegters, de gouverneurs, de corregidors en alle ondergeschikte ambtenaren bij het departement van regterlijke zaken, en het beheer der justitie. Hij draagt aan de kamer der censeurs voor de leden van het hooge geregtshof, de aartsbisschoppen, bisschoppen, kerkelijke waardigheid bekleeders en kanunniken. Alles wat de godsdienst en de wetten betreft geschiedt in kennisse van den senaat.

De censeurs oefenen eene politieke en zedelijke magt uit, welke eenige gelijkheid heeft met den areophagus van Athene en de censeurs van het oude Rome.

De president der republiek wordt levenslang gekozen, want bij de gouvernementen, waar geene troonsopvolging bestaat, is het noodig een vast punt te hebben om hetwelk de besturen en de burgers, zoo wel als alle inwoners en zaken zich bewegen: de president oefent dezelfde magt uit, als die van de Vereenigde Staten, maar onder zekere bepalingen.

Dit zijn de grondwettige bepalingen, welke voor de aanstaande republiek Bolivia zijn voorgedragen.

PARYS, den 4. November.

In het collegie van Versailles heeft eene gelijksoortige opschudding plaats gehad als in dat van *Lodewijk den Grooten*. De studenten begonnen met, bij het in functie treden van den nieuw benoemden provisor en den censor, ongehoorzaamheid aan den dag te leggen; doch sedert acht dagen waren zij tegen deze twee hoofden in openbaren opstand. Nadat eenige derzelve zich hadden zamengeschoold, braken zij de deuren der slaapvertrekken uit en vernielden al wat hun voorkwam. Op deze wanorde volgde eene muiterij op den dag van Allerheiligen. De studenten weigerden de mis te zingen en men zegt, dat zij den volgenden dag grove buitensporigheden gepleegd hebben. Er is geen vesper gehouden. De provisor en de censor hebben uit angst de vlugt genomen. Eerstgemelde, die geestelijke is, heeft zelf bij den prokureur des Konings zijne klagten ingebragt. De gendarmerie en een zwitsersch bataljon werden ontboden, om het huis te omsingelen en de rust in hetzelve te herstellen. Het gezigt der bajonetten bragt de gemoederen nog meer aan het gisten en men sloeg tot erge daden over. De jonge opstandelingen maakten van al wat onder hun bereik was een wapen, en rukten zelfs de ijzeren bouten van de ramen, om zich daarmede te verdedigen. Men spreekt van een ernstig gevecht tusschen de scholieren en militairen.

— In eenen brief van een der officieren, die uit Egypte zijn teruggekomen, vindt men de volgende bijzonderheden; de brief is gedagteekend uit Marseille, van den 27. October:

» Over het algemeen en mogelijk zonder eenige de minste uitzondering, verachten en verfoeijen ons de Turken. De meest verlichten onder dezelve benijden ons. *Mehemet-Ali* is te dezen aanzien geheel en al Turksch; doch hij weet het vooroordeel zijner natie voor zijn belang te doen zwichten. In zijne jeugd was hij koopman, vervolgens een weinig beduidend soldaat, toen de Europeanen hem de eerzucht inboezemden, om zich te midden der regeringloosheid van zijn land tot de opperste magt te verheffen. Hij heeft hunnen raad opgevolgd en door standvastigheid en volharding in zijn voornemen, gepaard aan eene behendige, doch wreede staatkunde, heeft hij zich van zijne al te vertrouwelijke, bravere, doch minder bekwame mededingers weten te ontdoen."

Van den 5. November.

Bij de komst der missionnarissen te Lyon, hebben er mede opschuddingen in den schouwburg plaats gehad, waar men even als te Brest onstuimig de vertooning van den *Tartufe* heeft geëischt. Men riep daarbij: *weg met de jezuiten! weg met de missionnarissen.* De ruiterij zoo wel als de infanterie is gebruikt geworden, om de rust te herstellen.

— Men heeft heden berigten uit Lissabon tot den 21. October. Uit dezelve blijkt, dat de rebellen in Alagarven van Faro op Tavira zijn ge-

trokken. De militaire gouverneur van Alagarven zou hen den 23. met de gewapende magt, welke hij ter zijner beschikking heeft, aldaar opsoeken. Indien de rebellen zich van daar in Castro-Marim wierpen, gelijk hun plan schijnt te zijn, zou hij dezelve ook daar vervolgen.

Tijdingen uit Sevilie van den 19. October maken melding van het verslaan der Portugeesche rebellen. Op de wegen naar Spanje waren eene menigte vlugtende muitelingen.

De Koning van Spanje heeft een besluit genomen, dat de deserteurs uit Portugal in het binnenland zullen verdeeld worden. Z. M. heeft het gedrag van den gouverneur van Aijmonte, die hen gunstig heeft ontvangen, ten hoogste afgekeurd.

BRUSSEL, den 7. November.

Bij besluit van den 3. dezer, heeft Z. M. aan den gouverneur der provincie Vriesland, Jhr. *J. Aebinga van Humalda*, een eervol ontslag in die betrekking verleend.

Bij hetzelfde besluit is tot gouverneur der provincie Vriesland door Z. M. benoemd, de heer *J. A.* baron *Zuylen van Nyevelt*, thans griffier der Staten van Noord-Holland.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Maandag den 6. November.

Opening ten half twee ure. Daar zijn naauwelijks 60 leden tegenwoordig. Behalve de notulen van de laatste vergadering worden nog gelezen die van de twee laatste comités-generaal, waaruit blijkt dat in dezelve is behandeld over het adres der Staten-Generaal aan Z. M.; dat dit adres is goedgekeurd geworden; dat de heer *Falkena* daarin heeft gelezen eene memorie betrekkelijk de vorige budgets, welke de vergadering heeft besloten dat gedrukt zoude worden in de beide talen.

De heer *Hooft* merkt aan, dat vergeten was daarin te voegen hetgeen hij, op het voorstel van den minister van binnenlandsche zaken, aldaar tegenwoordig, had aangemerkt, wegens het toestaan van eene plaats, in de vergaderzaal zelve, aan den *stenograaf*, die aanteekeningen voor het *Journal de Bruxelles* zoude maken. De redenaar had alstoen gezegd, dat, indien men aan den stenograaf zoodanige plaats wilde inruimen, die persoon dan ten minste wel de *landtaal* mogt verstaan. (Men vermeent dat de heer *Dumoulin*, Parijsenaar, de door den minister voorgestelde persoon, de *landtaal* volstrekt niet verstaat.)

De voorzitter zegt, dat de aanmerking van den heer *Hooft* juist is, en verzoekt den heer griffier de notulen daarmede aan te vullen.

Drie leden verontschuldigen zich wegens hare afwezendheid, te weten de heeren *Lyclama à Nyeholt*, *Hora Siccama* en *de Celles*.

De heer *de Bouzies*, gekozen gedeputeerde door de staten van Henegouwen, levert de van hem gevorderde stukken in, om te bewijzen dat hij waarlijk een Nederlander is.

Daarentegen wordt door den heer *Gambier* eene acte van notoriteit van eenige burgers van Bergen in Henegouwen ingeleverd, om het tegendeel aan te toonen.

Beide stukken worden gesteld in handen der commissie tot het onderzoek der geloofsbrieven, welke verzocht wordt spoedig rapport uit te brengen.

De heeren *Dotrenge* en *Donker Curtius* brengen rapport uit, de eerste in het fransch, de laatste in het hollandsch, wegens de aanbieding van het adres der Staten-Generaal aan den Koning, in antwoord op de aanspraak waarmede Z. M. de zitting heeft geopend. De Koning heeft zich voornamelijk bepaald om in te stemmen met den wensch door H. H. M. te kennen gegeven, dat de organisatie der regterlijke magt spoedig plaats mogt hebben. Z. M. heeft er zelfs bijgevoegd dat Hoogstdezelve geene [illegible] pogingen zoude aanwenden om dit werk spoedig te doen voortgaan, ten einde, zoo mogelijk, hetzelve nog in deze zitting zoude kunnen worden aangeboden.

Wordt besloten deze beide rapporten te doen drukken en ronddeelen, het adres zelf is reeds gedrukt.

De voorzitter aangekondigd hebbende, dat bij hem eenige verzoekschriften waren ontvangen, benoemt eene commissie om dezelve te onderzoeken en deswege rapport te doen. Deze commissie bestaat uit de heeren *de Secus*, *G. G. Clifford*, *Goelens*, *Cogels*, *Weerts*, *van Asch van Wijck*, *de Langhe* en nog een lid.

De ingekomene verzoekschriften zijn: 1°. Van den heer *de Haas*, uit 's Gravenhage, eene wetsbepaling vragende tegen het misbruik van Gods naam; 2°. van den heer *Gens*, van Leuven, bedenkingen aanbiedende wegens de perceptie der indirecte belastingen, en voornamelijk die op het zout; 3°. van den heer *de Stappers*, die inlichtingen geeft wegens de waarde van de domeinen, aan de naamlooze maatschappij te Brussel afgestaan; 4°. van de heer *Grignon*, hoofd van de administratie van het dagblad *le Constitutionnel des Pays-Bas*, verzoekende dat aan de eigenaars van dat dagblad moge worden toegestaan hetgeen toegestaan is aan den eigenaar van het *Journal de Bruxelles*, namelijk, dat de persoon, dien zij van hunnentwege zouden willen zenden om aanteekeningen te maken van hetgeen in de zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal plaats had naast den stenograaf, die aanteekeningen voor het *Journal de Bruxelles* zal maken, of wel in dezelfde loge, die voor dien persoon zoude worden vervaardigd beneden in de vergaderzaal zelve, zich zal mogen plaatsen. Dit verzoek is gegrond op de gelijkheid der regten van elk burger, op den geest der grondwet, welke geene privilegien gedoogt, alsmede op den geest van een constitutionneel gouvernement, waarvan de ziel is in de publiciteit der handelingen van diegenen, welke geroepen zijn om voor de belangen der natie te waken (die publiciteit, merkt een dagblad aan, kan, voorzeker, uitgebreider en naauwkeuriger worden, wanneer men aan de dagbladschrijvers eene geschikte plaats geeft, vanwaar zij goed kunnen hooren en verstaan wat er in den boezem der nationale vertegenwoordiging wordt verhandeld); eindelijk is nog een dergelijk verzoekschrift ingeleverd van den heer *Coché-Mommens*, uitgever van het dagblad *le Courier des Pays-Bas*.

Alle deze verzoekschriften worden naar de commissie tot de petitien verzonden.

Is ingekomen een ontwerp van wet betrekkelijk de nadere regeling der grensscheiding tusschen de provincien Antwerpen en Noord-Braband. Hetzelve zal worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden naar de afdeelingen, om aldaar te worden onderzocht.

Hulde wordt gedaan van onderscheiden boeken.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot eenen onbepaalden tijd.

SCHEVENINGEN, den 4. November.

Gisteren heeft wederom eene nieuwe ramp dit dorp getroffen. Eenige visscherspinken, op het terug komen zijnde, werd een derzelve omtrent ten half 6 ure, in den namiddag, door eene zware grondzee, het onderst boven geworpen, waarvan al het scheepsvolk, zeven in getal, in het gezigt hunner bloedverwanten, eene prooi der golven is geworden. Door dit onheil zijn vier weduwen, onder welke twee in zwangerschap, en gezamenlijk twaalf kinderen, benevens de betrekkingen van twee ongehuwde visschers, eensklaps in diepen rouw gedompeld geworden.

ZWOLLE, den 6. November.

Volgens officiele berigten, ten aanzien der heerschende ziekte in deze provincie, blijft dezelve, hoezeer niet verergerende, steeds nog aanhouden. — In de gepasseerde week zijn te *Blokzijl* weder 6 personen overleden; het getal der zieken aldaar beloopt ruim 700, dat dergenen, welke aan de betere hand zijn, ruim 500 en dat der gezonden naauwelijks 200. Sedert het begin van Augustus tot heden zijn aldaar 70 personen overleden. — In de gemeenten Steenwijkerwoud, Stad Vollenhove, Giethoorn, Blankenham, Kuinre, Oldemarkt, Genemuiden en Kamperveen, bevinden zich steeds een buitengewoon aantal zieken, hoezeer niet in zoodanig groot getal als te Blokzijl. — De geneeskundige dienst op alle die plaatsen voldoet thans aan de behoeften.

ARNHEM, den 8. November.

Te Lochem is voor Groningen en Vriesland gecollecteerd de som van *f* 257 — 90. Daarenboven zijn van de ingezetenen dier gemeente en van eenige ingezetenen van Laren voor de hulpbehoevenden in die streken ontvangen 282 hembden, 65 beddelakens 24 slopen en een aantal kleedingstukken. Te Druten zijn gecollecteerd *f* 102 — 63, te Ewijk *f* 28 — 50, te Groesbeek *f* 24 — 13, te Heteren *f* 142 — 92, te Hoevelaken *f* 16 — 57, te Putten *f* 77 — 08, te Renkum *f* 179 — 67½.

ARNHEM, den 9. November.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 8. Nov. 0 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 15 D. gevallen 0 D.
Den 9. dito. 0 El 9 Palm 5 Duim; gewassen 20 D. gevallen 0 D.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.